

Johann Klein von

**Programma Quo Suo, Totiusq[ue] Iuridici Collegii Nomine Ad Disputationem
Inauguralem Viri Prae-Nobilis Atq[ue] Doctissimi Dn. Joach. Christiani
Hiltebrandi, Rostochiensis ... De Foro Illustris Filii Delinquentis ... Die XVII. Iunii
Anno MDCXCVII. ... Officiose Invitat. Johannes Klein ...**

Rostochii: Wepplingius, 1697

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn741218143>

Druck Freier Zugang

RU jurist. 17.Juni.1697

Klein, Joh. /c

16 1/2

PROGRAMMA
SUO, TOTIUSQ; JURIDICI COLLEGII NOMINE
AD
DISPUTATIONEM INAUGURALEM
VIRI PRÆNOBILIS Atq; DOCTISSIMI
DN. JOACH. CHRISTIANI
HILTEBRANDI.

ROSTOCHIENSIS
JURIS UTRIUSQUE CANDIDATI DIGNISSIMI
DE
FORO ILLUSTRIS
FILII DELINQVENTIS

PRO CONSEQVENDIS SUMMIS IN UTROq; JURE HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

DIE XVII. JUNII ANNO MDCXCVII.

BONO CUM DEO HABENDAM

IN AUDITORIO MAJORI

HORIS ANTE ET POMERIDIANIS

MAGNIFICUM DN. RECTOREM, UTRIUSQ; REIP NOBILISSIMUM

AC AMPLISSIMUM SENATUM, OMNESq; OMNIUM ORDINUM

CIVES ACADEMICOS AC LITERARUM FAUTORES

OFFICIOSE INVITAT.

JOHANNES *Slein/*

J.U.D. ET PANDECTARUM IN ALMA PATRIA DUCALIS

PROF. PUBL. NEC NON CONSISTORII MECKL. h. t. DIRE-

CTOR ET AD HUNC ACTUM INAUGURALEM DECANUS.

Rostochii, Typis JOH. WEPPLINGII, Univ. Typogr.

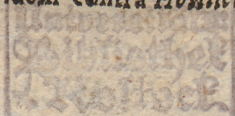
1697

Universitäts-
Bibliothek
Rostock

venlibet delinquentem,
etiamsi privilegiatō cetero-
quin forō utatur, non duntaxat Ho-
die (1.) in loco DOMICILII, tan-
quam Forō, omnibus caussis commu-
ni, ut ut alibi deliquerit, L. 2. C. U-
bi de Crim. agi oport. inibique Brun-
nem, & ad L. 1. eod. n. 21. Carp-
zov. quest. 110. n. 9. Covarruv. Pr.
quest. 11. n. 5. Stephan. de Jurisd.
Lib. 1. c. 10. n. 12., Et (2.) in loco

DEPREHENSIONIS, licet nec domicilium ibidem habeat, nec in illo
se delicti reum fecerit, Brunnem. d. l. Struv. Ex. ff. 9. th. 45. Carpzov.
d. Q. n. 69. sed inprimis (3.) in loco COMMISSI DELICTI, ab
illo, qui *Maiesiate, jureque Territorij Summo* gaudet, conve-
nienti delicto poenā affici posse, tralatitium & in vulgus notum
est, cum delinquendo ejus in se delinquens proroget jurisdictio-
nem, cui aliās subjectus non est; Vid. Mev. P. 5. Dec. 374. n. 2.
Frantzk. in Comm. ff. Ad Tit. De Judic. n. 40. Brunnem. ad L. 3.
ff. De Off. Pres. n. 3. Adeo, ut nec *Illustrium Personarum Legati*,
neque *ipsae Personae Illustres*, in alieno territorio delinquentes, hoc
Forum propitiō jure declinare valeant: Ut ut enim, quod *Legatorum*
attinet Personas, illis communi Gentium jure tributa, & à Cicerone
Verrina. III., Varrone Lib. 3. De Ling. Latin. aliisque à Grotio L.
2. C. 18. §. 1. de J. B. & P. in Not. plenā manu allegatis Scriptoribus
tantoperè deprædicata Sanctimonia, Legatos ejus jurisdictioni, apud
quem vivunt, eximere videatur, admisso in territorio illius, ad
quem missi sunt, atrociori delicto, ad eum, qui misit, cum po-
stulatō, ut vel puniat, vel dedat delinquentes, remittendos, quā
Magni Grotii est sententiā in aureo Tractatu de J. B. & P. Lib. 2.
C. 18. §. 5. Veritati tamen magè convenire reor sententiam statuen-
tium, absque Juris Gentium violatione, hōc jure inviolabiles Le-
gatorum Personas, à Territorii Domino, ob atrocius delictum, in-
ibi commissum, promerito subijci posse supplicio: Cum enim Jus
Gentium Legatos quidem contra *Hostilem violentiam & iniurias*,
minimè

minimè verò contra *legitimam iuris executionem* muniat, L. 8.
pr. ff. De R. D. illisque *securitatem*, non verò *impunitatem* præ-
 stet, quam constituere non *sanctitas* foret, sed *profanitas*, ne-
 que violari dicantur, contra quos jure agitur, (crimen enim qui
 vindicat non *violat jus*, sed *implet* potius) frustra utique Lega-
 tionis confidunt præsidio, qui Legationis jure se tectos rati, in
 alieno turpiter agunt territorio, jure Gentium in Legatis id tan-
 tum restituente, quod belli jus abstulerat, scilicet, ne lædi pos-
 sint, neutiquam verò illis concedente, ut impunè alios *ledere* pos-
 sint, qui, quamquam pro hostibus quidem habendi non sint, Ad-
 venæ tamen sunt, in quos jura belli, non verò pacis cessant.
 Graviter hoc ac eleganter Cicero contra Verrem, Legatum Ro-
 manorum, à Lampfacenis, quod virgini vim inferre pararet, do-
 mi suæ oppugnatum, in *Orat. VI. seu Verrin. II. C. 2. de Legat.*
 & Quintilianus *integrâ Declamatione XII. pro Civibus contra Le-*
gatum, propugnant, Romanosque de Tarquiniolorum Legatis jam
 olim decrevisse: *Meritos, ut hostium loco essent*, meræque gra-
 tiæ datum fuisse, quod securitas jure Gentium constituta, ipsis fuerit
 indulta, testatur *Livius Lib. 2. c. 4.* Idem conclusum fuit à
 Jctis Anglicanis in causâ Legati Hispanici Mendozæ, qui in Eli-
 sabetham, Angliæ Reginam, impiè machinatus fuerat, Vid.
Cambden. sub. Ao. 1684. Quem licet Hominem *ex animi genero-*
sitate ad consilium Alberici Gentilis, Regina dimiserit, Oliveri-
 us Cromwel tamen, Legati Lusitani Fratrem & Comitem, ejus-
 que Famulum homicidii privati reos, 20. Julii, An. 1654. ad pub-
 licum supplicium rapi mandans, aliaque plura sumtarum à Lega-
 tis poenarum exempla, à Bodino *Lib. 5. De Rep. cap. 6. in fin. A-*
rum. Disc. ad A. B. 1. tb. 21. & Zauch. *Dissert. De Legat. Delinqv.*
Cap. 6. notata, *ex juris necessitate* id minimè factum fuisse satis evi-
 dum comprobatumque eunt. Quamquam verò non desint etiam
 exempla quorundam, qui Legatos in territoriò suò delinquentes,
 dimiserunt, nil inde tamen contra præfatam inferri sententiam ali-
 ud validè potest, quam quod necessarium non sit Territoriî Domi-
 no, illos punire, quos puniendos, ad mittentem remittere liber-
 rimi omnino arbitrii res est. *Vid. Excellentiss. Dn. Henric. Coccejus in*

*eleganti Dissertatione. De Fundatâ in Territorio & plurium Loco-
rum concurrente potestate Tit. 2. §. 10. & 11. Ubi prudenter monet:
Satiùs tamen & honestius esse, si territorii Dominus, in hono-
rem alterius Principis, cujus vices dignitatemque Legatus gerit, &
ad amicitiam ejus magis conciliandam, jure suo non utatur, pro-
que præsentis rerum suarum conditione ac statu, ad generositatis
gloriam & lenitatis famam, ultro potius delinquentem in suo terri-
torio Legatû remittat ad Dominum ablegantem, quam ut impii homi-
nis morte vindictam expleat. Territorio suo sæpius oppidò periculo-
sam. Quæ de Legatis dicta sunt, eadem ad ipsas Illustres etiam Per-
sonas, in alieno Territorio delinquentes, jure non invito possunt ap-
plicari. Quamquam enim faciliè largiar, Humanitatis utiq; ac magnâ cû
generositatis laude conjunctû, exq; dignitate Summorum Principû ac terri-
torii Dominorû esse, ut ultro quidê & in venerationem Principalis fasti-
gii, Principib; peregrinis indulgeant, & Hospitalitatis, Comitatusq; offi-
ciis potius, quàm rigidæ Superioris in illo Territorio potestatis in
eos affectatione certent, teneri tamen Principê in alieno territorio delin-
quentê, non humanitate, sed jure suo uti volentis, agnoscere potestâtê, ex
hoc verioricum Excell. Dn. Coccej. in *supr. all. Dissert. d. l. Tit. 2. §. 12.* ali-
isq; concludo juris fundamentò quod (1.) Omnis Principis potestas intra
territorii sui fines conclusa sit, adeoq; ipse in alienò territorio *pro pri-
vato* habeatur. Vid. Knichen, *De Jur. Territ. Cap. 4. n. 4.* Alciat. in
C. l. n. 17. Ec. De Offe. Ordin. Dn. Coccejus *d. l.* (2.) Quod Summus
Territorii Dominus fundatam in omnibus habeat potestatem, quæ
ejus finibus continentur, adeoque consequenter & in personas Illu-
stres, inibi commorantes & delinquentes. Vid. Coccej. *§. 1. & 2. d.
Dissert.* (3.) Quodque reatus omnem exuat dignitatem, *L. 1. C. Ubi
Senatores.* ibique Brunneman, solò Rege ac Territorii Domino Sum-
mo, in Regnò ac Territoriò suo jus supplicii habente, dareque va-
lente, Vid. Dn. Coccejus *d. l.* Ubi idem ex eodem principio ad ipsos
Principis Cognatos, puta FRATRES ac FILIOS, in territorio
Regnantis Patris vel Fratris delinquentes, rectè extendit; Ut utenim
in honorem sanguinis conveniat hos comiter tractare, ac reverenter
habere, nec faciliè in illos durius aliquid statuere, semper tamen in Rege
probe discernendum est id, quod decorum, laudabile, humanum
ac*

ac Regi eximium est, & iure Regia Potestatis, quò in delinquentem Fratrem vel Filium in territorio suo ulurus potius, quam lenitate ac humanitatis gloriâ, juris notam minimè incurrit Territorii Dominus; Quod cum loco INAUGURALIS THEMATIS eleganti operâ ac notabili industriâ fufius deduxerit Præ Nobilis ac Doctissimus Dn. JOACHIMUS CHRISTIANUS HILTEBRANDUS, Rostochiensis, Utriusque Juris Candidatus Dignissimus, haud vacat pluribus in rationes rarioris hujusce juris articuli, inque exempla illorum qui in suos hanc potestatem exercuerunt, passim in Constantino M, Ottone III. Imperat. Henrico VIII. Angliæ Rege, Manlio &c. obvia, inquirere, ad palmarium præsentis scripti-onis caput, recensendosque natales Præ Nobilis nostri Candidati ejusque elegantiores, ac eximios planè in utroque Jure profectus, proprius accessurus. Primam vero lucem JS Rostochii aspexit, ANNO supra millesimum Sexcentesium septuagesimo tertiò, undecimò Decembris die, Patre satus VIRO Præ Nobilissimò, Amplissimò atque Excellentissimo DN. CHRISTIANO HILTEBRANDO, Logices apud nos Professore Ducali Celeberrimo, FCtis Philosophicæ Seniore, hodieque Decano, Collegâ ac Fautore nostrò Honoratissimò. Matre verò GERTRUDE LAUREMBERGS, Matronâ, sexus sui virutum laudibus condecoratissimâ, cujus Pater, nostrique DN. CANDIDATI Avus Maternus fuit Vir Præ Nobilissimus, Excellentissimus, atque Experientissimus Dn. PETRUS LAUREMBERG, Philosophiæ, ac Medicinæ Doctor, inque hâc Alma olim Poëseos Professor Celeberrimus, WILHELMI LAUREMBERGII, Phil. & Medicinæ Doctoris, itidemque olim apud nos Superiorum Mathematicum Professoris Famigeratissimi Filius. Avô Paternò gavisus est, Viro Spectatissimo ac Integerrimo Dn. JACOBO HILTEBRANT, Ultimi Ducis Utriusque Pomeraniæ Bugislavi XIV. Principissæ Viduæ ELISABETHÆ JOHANNIS Junioris, Holsat. Sunderb. Ducis Filiæ, Culinae & Granarii Præfecto. Ingenium capiendis artibus ac scientiis apprimè ac commodatum, insitamque naturæ vim & pectoris bene nati indolem, rectâ, eâque optimâ ac fidelissimâ erexerunt ac excoierunt institutione, Vir Pl. Reverendus atque Excellentissimus Dn. JACOBUS BURGMAN, ad D. Nicolai ædem hic Ecclesiastes vigilantissimus, Hebraicæ Linguae Catecheleos in hac Alma Prof.

for designatus, Fautor & Amicus noster Honoratissimus, nec
 non M. JOACHIMUS WENDEKER, Wismaria jam Ar-
 chi-Diaconus ad D. Mar. fidelissimus, & JOH. KEMPFER,
 Pastor Oedeskirchenensis optimè meritis, quorum singulorum erga
 se merita, quoad vixerit, gratò prædicare ore non desisset. Ab
 hisce fidelissimis suis Præceptoribus omni liberali doctrinâ, cujus ful-
 cris severiora studia sustinentur, probè excultus, privatòque, tum in
 Moralibus, tum Logicis & Theologicis Disputationum usu optimè
 exercitatus, completis pubertatis annis, privatè se in interpretan-
 dis juris Justiniane Institutionibus commisit informationi, Viri Præ-
 Nobilissimi, Excellentissimi ac Consultissimi Dn. CASPARIS MAT-
 THIE MULLERI, J. U. D. & Moraliū in hac Alma Professo-
 ris Celeberrimi, Dni. Collegæ ac Compatri nostri Honoratissimi.
 Hisque primis legitimæ scientiæ præmunitus fundamentis, Me Præ-
 eunte, ab Anno. 1689. usque ad Annum Christi 1695., sicque per in-
 tegrum lustrum, singulas utriusque juris partes, incredibili discen-
 di ardore ac diligentia planè singulari non semel lustravit, mihiqve,
 quod in Auditore flagrantissimum cognovi, audiendi, proficiendi-
 que studium gnaviter probavit: Neque verò minus coluit reliquos,
 in hac Varniacâ eruditionis laude, ac methodicæ instituendi cupi-
 dam Legum juventutem artis gloriâ celebres Juris Antecessores: Pri-
 vatim enim feudalìa interpretanti sedulus adhæsit auditor, Viro
 Magnifico, Præ-Nobilissimo, Amplissimo ac Consultissimo Dn.
 CHRISTOPHORO REDEKERO, Jcto, olimq; in hac Almâ
 Codicis Professore Celeberrimo, ac Consistorii Mecklenburgensis As-
 sessori gravissimo, jam verò Consuli hujus Urbis meritissimo, Dno.
 Affini ac Com-Patri nostro, Fratris instar in paucis æstumatissimo,
 Scholiisqve publicis in *Memoriale Legum Codicis Excellentissimi Dn.
 Brunnemanni*, Viri Excellentissimi ac Consultissimi DN. MAT-
 THIE STEINII, J. U. D. & Codicis apud nos Professoris Fami-
 geratissimi, Dn. Fautoris ac Collegæ nostri Honoratissimi, mini-
 mè neglectis, collectas inde animi dotes ac rariorem partam eru-
 ditionem, tum in privatis æque ac publicis Disputationum variis
 congressibus, tum præprimis in defendendâ Me Præsede publicitus
Secundâ Pandectarum Meditatione Academicâ, nitidâque operâ ac
 pro,

proprio Marte elaboratō De Inſ. Exculpatione Moribundī vulneratū
 themate, nonſine publico omniū applauſu cunctis egregiē probavit.
 Igitur Hic ſubinde in ſe ipſum recedens, & vires proprias variō tenta-
 mine expertus, jussui Honoratiſſimi Dn. Genitoris, modēſtā ambitionē
 ſummorum in jure Honorum eidem injungenti, reſtāri noluit, ſed,
 ut in numerum Candidatorum reciperetur, obſervanter petiit, proq;
 eā, qvā honeſtis cujuſcunq; deſideriis aſurgere parati ſumus, inſer-
 viendi promptitudine noſtra, facili conſecutus eſt, ut ad rigerofius
 examen 28. Junii. Anno 1695. admitteretur: In qvo Noſter, ſingulari
 diligentia & morum modēſtia, Superiores honorante, Paresque
 ſine luxuriæ aut ſuperbiæ notis amante, jam Ampliſſimæ FCTi no-
 ſtræ ſatis commendatus, ita ſe Nobis omnibus exhibuit, ut ne ul-
 lum quidem dubium, quod aſſenſum vel tantillum remorari potue-
 rit, ulli noſtrum fuerit ſubortum. Jam in illo erat, ut indultu FCTis
 noſtræ conſcribendā Inaugurali Diſputatione juſtum Ordinis Noſtri,
 de optimē adornatis ipſius ſtudiis ac meritis judicium, publice
 comprobaret, cū, qvā ipſi ad prudentiam civilem adhuc deeſſe
 videbatur, peregrinationem ante ultimum ſtudiorum ſuorum com-
 plementum, ingenti ardore ſuſcipere apud animum ſuum conſtitu-
 eret, non falſo exiſtimans, inde hauriri poſſe, qvā Patriæ olim
 ſibi que uſui eſſe poſſunt maximo: Quod enī alibi Livius de Hi-
 ſtoriā edidiſſet: *Illud præcipuē in ea ſalubre ac frugiferum eſſe, omnis
 Te exempli documenta, in illuſtri poſita monumentō, intueri; Inde
 Tibi Tueque Reip:, quod imitere, capias: Inde ſædum inceptu, ſædum
 exitu, quod cives,* idem propitiā veritate peregrinationi accommo-
 dari poſſet. Non aliō igitur ſine *Candidatus Noſter* eodem adhuc
 Anno peregrinationem ingreſſus, civitates delicatiores, *Berolinum,
 Vinariam, Fuldā,* ſede Imperatricis Cancellarii notam, *Franco-
 furum,* ordinariō Imperatoris electionis locō illuſtrem, *Hanoviam,
 Wezlarium,* judiciū Cameralis ſede hodiē ſplendiſſimā, nec non Impe-
 rii illas *Friedbergum & Gelnhuſam,* Academiās itidem famoſiores *Leu-
 coream, Phillyream, Fridericianam, Hieranam, Ludovicianam,
 Salanam,* qvæque omnibus illis in locis memoratu digna ſunt, Bi-
 bliothecas cumprimis, Auream Bullam Francofurtenſem, Concla-
 via

via, eligendo Regi Romanorum, epulisque sacratissimis, finito electionis actu dicata, Audientias in Camera, ac Illustrium Palatia omni oculo observavit, in eo non minimam felicitatis suae partem ponens, quod à Biga illà Illustrissimorum Camerae Praesidium gratiosissimò exceptus colloquio, omnium ibidem fulgentium Virorum miram humanitatem affatim sit expertus. Lustratis haecenus recensitis splendidioribus Germaniae Civitatibus, destinaverat quidem animo NOSTER, Viennam, Ratisbonam, Norimbergam & Augustam Vindelitorum observanti oculo adhuc usurpare; at verò mutato consilio, jussu Excellentissimi Dñi Parentis ad Patrios rediit Penates, manumque Inaugurali, DE FORO FILII ILLUSTRIS DELINQVENTIS, Disputationi, quæ propediem conferendos Summos in Utroque jure Honores optimè meritos, ex laudabili FCTis JURIDICAE Statuto præcedere debet, conscribendæ, felicissimo successu admovit, cui publicitus habendæ, cum 7. hujus Mensis dies sit præfinitus, ut Magnificus Academiae Rector, Excellentissimi Utriusque Reipublicae Proceres, omnesque Jurisprudentiae Fautores præsentia suâ hunc solenniorem Disputationis actum illustrare, sique libuerit, collatione amicâ vires Candidati Nostri tentare haud graventur, decenter ac amanter rogo, ultroneam Florentissimæ Juventutis præsentiam, pro eo, quò nos mutuo prosequimur amore, certò mihi pollicitus.

P. P. Sub Sigillo Decanatus.
ANNO. M. DCXCVII.
XIX. JUNII.

os(o)so

proprio Marte elaborato *De In & Exculpatione Moribus*
 themate, non sine publico omnium applausu cunctis egreg
 Igitur Hic subinde in se ipsum recedens, & vires proprias
 mine expertus iussui Honoratissimi Dn. Genitoris, modesti
 summorum in jure Honorum eidem injungenti, reluctari
 ut in numerum Candidatorum reciperetur, observanter p
 ea, quâ honestis cujuscunque desideriis assurgere parati s
 viendi promptitudine nostra, facile consecutus est, ut a
 examen 28. Junii. Anno 1695. admitteretur: In quo Noste
 diligentia & morum modestia, Superiores honorante
 sine luxuriae aut superbiae notis amante, jam Amplissim
 strae satis commendatus, ita se Nobis omnibus exhibu
 lum quidem dubium, quod assensum vel tantillum remo
 rit, ulli nostrum fuerit subortum. Jam in illo erat, ut in
 nostrae conscribenda Inaugurali Disputatione justum Or
 de optime adornatis ipsius studiis ac meritis judicium
 comprobaret, cum, quae ipsi ad prudentiam civilem a
 videbatur, peregrinationem ante ultimum studiorum su
 plementum, ingenti ardore suscipere apud animum suu
 eret, non falso existimans, inde hauriri posse, quae
 sibi que usui esse possunt maximo: Quod enim alibi l
 storia edidisset: *Illud praecipue in ea salubre ac frugiferu*
Te exempli documenta, in illustri posita monumentò, in
Tibi Tuaeque Reip:, quod imitere, capias: Inde factum in e
extru, quod vires, idem propitia veritate peregrinationi
 dari potest. Non alio igitur sine *Candidatus Noster* eo
 Anno peregrinationem ingressus, civitates delicatiores,
Vinariam, Fuldam, sede Imperatricis Cancellarii notar
furium, ordinario Imperatoris electionis loco illustrem
Wetzlarium, judicii Cameralis sede hodie splendidissimã, n
 rii illas *Friedbergum & Gelnhusam, Academias itidem fam*
coream, Philyream, Fridericianam, Hieranam, Lu
Salanam, quaeque omnibus illis in locis memoratu dig
 bliothecas cum primis, Auream Bullam Francofurtens

